

רשומות

הצעות חוק

21 בדצמבר 1977

1317

י"א בטבת תשל"ח

צמוד

58 חוק הנוטריונים (תיקון), תשל"ח-1977

59 חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (תיקון), תשל"ח-1977

חוק הנוטריונים (תיקון), תשל"ח-1977

1. בחלקת סעיף 1 במקום סעיף 1 לחוק הנוטריונים, תשל"ז-1976: (להלן - החוק העיקרי), יבוא:
1. רשיון נוטריון יינתן מאת ועדת רשיונות של שבעה שימנה שר המשפטים, מהם שניים על פי הצעת לשכת עורכי הדין; היושב ראש יהיה עובד המדינה, שני חברים לפחות יהיו נציגי ציבור וחבר אחד לפחות יהיה נוטריון.
2. (א) האמור בסעיף 20 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא: "סעיף זה אינו חל על יפוי-כח שניתן בחוץ לארץ לפי דיני המקום שבו ניתן".
- (ב) תחילתו של סעיף זה ביום כ"ה בסיון תשל"ז (11 ביוני 1977).
3. אחרי סעיף 50 לחוק העיקרי יבוא:
- 50א. (א) נציגים דיפלומטיים ונציגים קונסולריים של ישראל כמשמעותם בסעיף 29 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971², מוסמכים להשתמש בחוץ-לארץ בסמכויות נוטריון, ודין פעולה שנעשתה בידי נציג כאמור מכוח סמכויות אלה כדין פעולה של נוטריון.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאי שר המשפטים, בהסכמת שר החוץ, לקבוע בתקנות את שיעור השכר שיקבל נציג דיפלומטי או קונסולרי בעד שירותיו לפי חוק זה, בשינוי מהשכר שנקבע לפי סעיף 46(1); שכר כאמור ישולם לאוצר המדינה ויכול שיהא שונה במדינות השונות שבהן ייגבה ושייקבע במטבע המדינה שבה ייגבה.

דברי הסבר

במקום שבו נעשתה. חלופה שניה זו קרובה יותר לכונת המחוקק משנת תשל"ז ואף תואמת יותר את המציאות. מוצע, אפוא, לעגן אותה בחוק.

לפי סעיף 12 לחוק העותמאני על הנוטריון סעיף 3 היו בידי הקונסולים תפקידי הנוטריון בחוץ לארץ לענינים שהחוק הוא היה חל עליהם. הוראה זו שימשה יסוד לגביית האגרות הקונסולריות בעד מתן שירותים נוטריוניים בחוץ-לארץ, וזאת לפי התעריף שהיה בתקפו אותה שעה לגבי נוטריונים שפעלו בישראל.

חוק הנוטריונים, תשל"ז-1976, ביטל, בין השאר, גם את סעיף 12 האמור, ובוה נשמט היסוד לגביית האגרות הקונסולריות כאמור.

הסעיף המוצע בא להחזיר לקונסולים את הסמכויות הנוטריוניות שהיו להם לפני תחילתו של החוק העיקרי, ולהעניקן גם לנציגים דיפלומטים. עם זאת מוצע שלא להצמיד את השכר שישולם בעד מתן השירותים הנוטריוניים מאת הנציגים לשכר המשתלם לנוטריון-עורך-דין המכהן בישראל, אלא להסמיך את שרי המשפטים והחוץ לקבוע תעריף נפרד שיכול להיות שונה לגבי כל מדינה שבה מתקן נציג ונקוב במטבע של אותה מדינה - דבר שימנע שינוי מתמיד של השכר עקב השינויים בשער המטבע בישראל או בחוץ-לארץ.

סעיף 1 סעיף 1 שמוצע להחליפו קובע לאמור: "ועדת רשיונות

1. רשיון נוטריון יינתן מאת ועדת רשיונות של שבעה: בראש ועדת הרשיונות יעמוד היועץ המשפטי לממשלה; שר המשפטים ימנה את יתר חברי הועדה, מהם שניים על פי הצעת לשכת עורכי הדין, שני חברים נוספים לפחות יהיו נציגי ציבור, וחבר אחד לפחות יהיה נוטריון."

ייהוד כהונת היושב ראש ליועץ המשפטי לממשלה הוא המשך למסורת שהיתה קיימת בחוק הנוטריונים למסמכים יוצאי חוץ, תשי"ז-1950, ויסודה של מסורת זו בהסדר שהיה קיים בפקודת המוצעה המשפטית, 1938. בשים לב לריבוי העבודה המוטלת על היועץ המשפטי לממשלה, מוצע לשחררו ממילוי תפקיד זה ולאפשר לשר המשפטים למנות עובד המדינה ליושב ראש הועדה.

לפי סעיף 20 (א) הייב יפוי-כח כללי ויפוי-כח המסמיך לעשיית עסקה הטעונה רישום

בפנקס המקרקעין להיות יפוי-כח נוטריוני; אחרת לא יהא לו תוקף.

נתעורר ספק אם הוראה זו חלה גם על יפוי-כח שניתן בחוץ לארץ לעשיית עסקה במקרקעין בישראל, או אם יש להחיל על יפוי-כוח כזה את הכלל של ברירת הדינים שלפיו חלים על צורתה של עסקה הדינים המחייבים

1 ס"ח תשל"ז, עמ' 196. 2 דיני מדינת ישראל, עמ' 421.

חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון (תיקון), תשל"ח-1977

הוספת סעיפים
א4 ו-א4

1. אחרי סעיף 4 לחוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, תשכ"ט-1969, יבוא:

א4. (א) על החלטת רשות הממונה על מתן גמלאות בדבר מתן גמלה או תשלום אחר לפי חוק זה, רשאי הרואה את עצמו מקופח על ידי ההחלטה לערער לפני נשיא בית המשפט העליון; הנשיא רשאי להכריע בערעור בעצמו או להעבירו להכרעתו של ממלא מקומו.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות את המועד להגשת ערעור לפי סעיף זה ואת סדרי הדין בו.

ב4. (א) היה המקרה שחייב את אוצר המדינה בתשלום גמלה לפי חוק זה משמש עילה גם לחייב צד שלישי בתשלום פיצויים לאותו זכאי לפי פקודת הנזיקין [נוסח חדש] 2 (להלן - פקודת הנזיקין) או חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 3 (להלן - חוק תאונות דרכים), רשאי אוצר המדינה לתבוע מאותו צד שלישי פיצוי על הגמלה ששילם או שהוא עתיד לשלמה, עד שיעור הפיצויים שחייב בהם הצד השלישי.

(ב) הזכאי לגמלה לפי חוק זה חייב להושיט כל עזרה ולעשות כל פעולה סבירה כדי לסייע לאוצר המדינה במימוש זכותו לפי סעיף זה, ולא יעשה כל פעולה העלולה לפגוע בזכויות אוצר המדינה לפי סעיף זה או למנוע בעד מימושה; עבר הזכאי לגמלה על איסור לפי סעיף זה, או לא עשה את המוטל עליו לפיו, רשאי מי שממונה על מתן הגמלה לפי חוק זה לשלול ממנו את הזכות לגמלה, כולה או מקצתה.

(ג) (1) היה אוצר המדינה חייב בפיצויים האמורים, הכרירה בידי הזכאי לבחור בגמלה או בפיצויים.

(2) הגיש הזכאי תובענה לפי פקודת הנזיקין או לפי חוק תאונות דרכים נגד המדינה, תהיה הכרירה כאמור בפסקה (1) בידי הזכאי עד לאחר מתן פסק הדין שאין עליו ערעור, ובפסק הדין שיש עליו ערעור ולא הוגש - עד לאחר תום תקופת הערעור.

(ד) לענין סעיף 86 לפקודת הנזיקין רואים גמלה כזכות הנובעת מחוזה.

(ה) שיטת ההיוון של קצבאות שנקבעה לפי סעיף 8 (ב) (3), כוחה יפה גם לענין סעיף זה.

דבריו הסבר

תקנות לפי סעיף 8 (ב) לחוק קובעות את סדרי הגשתן של תביעות לגמלאות ובהן גם את הרשות שאליה מוגשות התביעות. אין בחוק הוראות בדבר ערעור על החלטת הרשות לענין מתן הגמלאות. באשר לשופטים נקבע אמנם בתקנה 22 לתקנות השופטים, תשל"ג-1973, כי על החלטת מנהל בתי המשפט - הוא הרשות הפוסקת בענין גמלאות השופטים - ניתן לערער לפני נשיא בית המשפט העליון,

לענין סעיף 4 המוצע: חוק גמלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, תשכ"ט-1969, קובע את המסגרת למתן גמלאות לנושאי משרה בצמרת השלטון במדינה: הנשיא, שרים, חברי כנסת, שופטים, מבקר המדינה ועוד. החוק מסמיך למעשה את ועדת הכספים של הכנסת לקבוע את התנאים ואת השיעור של גמלאות המשתלמות לאלה ולשאריריהם.

1 ס"ח תשכ"ט, עמ' 98.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

3 ס"ח תשל"ה, עמ' 234.

דברי הסבר

זכאי לשיפוי מהחייב בפיצויים על הגמלה ששילם או שהוא עתיד לשלם. היה החייב בפיצויים וזה עם החייב בתשלום הגמלה, הברירה בידי הזכאי לה: רוצה – יבחר בפיצויים; רוצה – יבחר בגמלה.

הוראה ברורה זו נמצאת ברוב דיני הגמלאות, בין שהגמלה משתלמת עקב שירות קודם במדינה או בגוף ציבורי ובין שהיא משתלמת עקב פגיעה מלחמתית או בשירות צבאי.

ההוראה המוצעת מאמצת את ההסדר הזה במתכונת הקבועה היום בסעיף 60 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ל-1970.

אולם נתעורר ספק אם הענקת סמכות זו היתה בתחום הסמכות של מתקין התקנה. לכל הדעות אין לגבי נושאי משרה אחרים ערכאת ערעור על החלטת הרשות הפורקת בענין הגמלאות שלהם. לכן מוצע לענן את ההסדר שנקבע בתקנה 22 דלעיל בחוק ולהרחיבו על כל נושאי משרה שהחוק דן בהם.

לענין סעיף 4 ב המוצע: כלל שהשתרש בדיני הגמלאות הוא שאם אדם זכאי בגלל מקרה אחד הן לגמלה מכספי ציבור והן לפיצוי בנויקין, לא ייהנה משתי ההטבות גם יחד, אלא רק בסכום ההטבה הגבוהה מבין שתיים אלה. בחר בגמלה מכספי ציבור, יהא משלם הגמלה